Davran??sal Finans Ölçe?i

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2026). *Davran??sal Finans Ölçe?i*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=19488

ARABPSYCHOLOGY.COM

Özet

Davran??sal Finans Ölçe?i, bireylerin yat?r?m kararlar?n? etkileyen psikolojik faktörleri, özellikle de bili?sel anomali ve hevristikler düzeyini ampirik olarak ölçmek amac?yla 2022 y?l?nda geli?tirilmi? bir ölçüm arac?d?r. Bu ölçek, geleneksel finans teorilerinin rasyonel varsay?mlar?n?n aksine, yat?r?mc?lar?n gerçek dünyadaki davran??lar?n? ve karar verme süreçlerindeki sistematik hatalar? (önyarg?lar?) belirlemeyi hedefler. Ölçek, Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) sonucunda 3 faktörlü ve 25 maddelik bir yap? sergilemi?tir.

Anahtar Kelimeler

Davran??sal Finans, Yat?r?m Kararlar?, Hevristikler, Finansal Anomali, Psikometrik Ölçek Geli?tirme, Bili?sel Yanl?l?klar.

Yazarlar

Batuhan Medeto?lu, Ali Saldanl?.

Amaç

Davran??sal Finans Ölçe?i'nin temel amac?, bireysel yat?r?mc?lar?n finansal piyasalarda kar??la?t?klar? karma??k karar verme durumlar?nda sergiledikleri davran??sal e?ilimleri nicel olarak de?erlendirmektir. Geli?tirme çal??mas?, bireylerin yat?r?m tercihlerini ?ekillendiren ve piyasa verimlili?inden sapmalara yol açan davran??sal finans kavramlar?n?, özellikle de bili?sel k?sayollar? ve önyarg?lar? ölçmek üzere tasarlanm??t?r. Bu ölçek, akademik ara?t?rmac?lara ve finans uzmanlar?na, yat?r?mc? psikolojisini daha derinlemesine analiz etme imkan? sunmaktad?r.

Yap?

Ölçek, davran??sal finans alan?n?n temelini olu?turan, yat?r?m kararlar?n? etkileyen sistematik bili?sel yanl?l?klar? ve sezgisel yarg?lar? (heuristics) ölçmektedir. Ara?t?rmac?lar, ölçe?in 25 maddesinin, yat?r?mc? davran??lar?ndaki farkl? boyutlar? temsil eden üç ana faktör alt?nda topland???n? tespit etmi?tir. Bu faktörler, bireylerin kay?p/kazanç alg?lar?, piyasa hareketlili?ine tepkileri ve sosyal etki alt?ndaki karar verme e?ilimleri gibi kritik davran??sal mekanizmalar? temsil etmektedir.

Geçerlik

Ölçe?in yap? geçerli?i, Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) ile incelenmi?tir. KFA sonuçlar?, ölçe?in 25 maddeden ve üç alt boyuttan olu?an sa?lam bir yap?ya sahip oldu?unu göstermi?tir. Örneklem yeterlili?ini de?erlendiren Kaiser-Meyer-Olkin (KMO) Ölçütü, %91 (0.91) gibi yüksek bir de?ere

ARABPSYCHOLOGY.COM

sahiptir; bu, verilerin faktör analizi için mükemmel düzeyde uygun oldu?unu i?aret eder. Ayr?ca, Bartlett Küresellik Testi ?statisti?inin Olas?l?k De?eri 0,000 olarak hesaplanm??t?r, bu da de?i?kenler aras?ndaki korelasyonun anlaml? oldu?unu ve faktör analizinin uygunlu?unu do?rulamaktad?r.

Güvenirlik

Davran??sal Finans Ölçe?i'nin iç tutarl?l?k güvenirli?i Cronbach's Alpha katsay?s? kullan?larak test edilmi?tir. Ölçe?in tamam? için hesaplanan genel Cronbach's Alpha katsay?s? %87,6 (0.876) olup, bu de?er ölçe?in yüksek düzeyde güvenilir oldu?unu göstermektedir. Üç alt faktörün iç tutarl?l?k katsay?lar? ise s?ras?yla %85,3, %77,8 ve %53,2 olarak belirlenmi?tir. ?lk iki faktör yüksek güvenirlik sergilerken, üçüncü faktörün kabul edilebilir minimum s?n?rda bir güvenirlik de?erine sahip oldu?u görülmektedir.

Faktör Analizi

Yap?lan Ke?fedici Faktör Analizi (KFA) neticesinde, 25 maddelik ölçek yap?s?n?n, örneklem varyans?n?n %51,69'unu aç?klayan üç temel faktörden olu?tu?u belirlenmi?tir. Bu oran, ölçe?in ölçtü?ü yap?n?n önemli bir k?sm?n? ba?ar?yla aç?klad???n? göstermektedir. Faktörlerin belirlenmesinde kullan?lan istatistiksel testler (KMO ve Bartlett), veri setinin çok de?i?kenli analizler için uygunlu?unu kan?tlam??t?r. Bu üç faktörlü yap?, yat?r?mc? davran??lar?ndaki bili?sel e?ilimlerin çok boyutlu do?as?n? yans?tmaktad?r.

Ölçüm Arac?

Test Türü: Geli?tirme

Format: Bireysel raporlama ölçe?i

Mevcut Dil: Türkçe

Popülasyon Grubu: Genel yat?r?mc?lar, yeti?kinler

Ya? Grubu: Yeti?kinler

Popülasyon Detaylar?: Bireysel yat?r?m kararlar? alan veya finansal piyasalara ilgi duyan genel yeti?kin popülasyon.

Test Metodolojisi: 5'li Likert tipi derecelendirme kullan?larak öz bildirim yoluyla veri toplanmaktad?r. Derecelendirme sistemi ?öyledir: 1-Kesinlikle Kat?lm?yorum, 2-Kat?lm?yorum, 3-Karars?z?m, 4-Kat?l?yorum, 5-Kesinlikle Kat?l?yorum.

ARABPSYCHOLOGY.COM

Anahtar Kelimeler

Davran??sal Finans Ölçe?i, Finansal Psikoloji, Yat?r?mc? Davran??lar?, Bili?sel Yanl?l?k, KMO, Ke?fedici Faktör Analizi, Güvenirlik Analizi.

Yazarlar

Yazar ORCID Tan?mlay?c?: Sa?lanmam??t?r.

?leti?im E-posta Adresleri: b.medetoglu@gmail.com (Sorumlu Yazar)

Yaz??ma Adresi: Makalede belirtilen kurumsal adres bilgileri geçerlidir.

?zinler, Ücret ve Test Y?l?

Ölçek, 2022 y?l?nda yay?mlanan akademik bir çal??man?n parças? olarak geli?tirilmi?tir. Ölçe?in kullan?m? ve izinleri hakk?nda detayl? bilgi almak için sorumlu yazar Batuhan Medeto?lu ile ileti?ime geçilmesi gerekmektedir. Makalenin orijinal tam metni Dergipark üzerinden eri?ilebilir durumdad?r.

Orijinal makale ba?lant?s?: dergipark.org.tr

Ölçe?in orijinal PDF dosyas? burada indirilebilir: davranissal-finans-olcegi-toad.pdf

Referanslar

Medeto?lu, B. & Saldanl?, A. (2022). Bireylerin Yat?r?m Kararlar?nda Maruz Kald??? Anomali ve Hevristikler Üzerine Ampirik Bir Çal??ma. *Journal of Economic Policy Researches, 9*(1), 53-74. doi: 10.26650/JEPR936253

Davran??sal Finans Ölçe?i Maddeleri

ÖNEML?: A?a??daki ölçek maddeleri orijinal dillerinde korunmu? olup, hiçbir ?ekilde de?i?tirilmemelidir.

5. Sahip oldu?um varl???n fiyat?nda bir de?i?iklik oldu?unda, genellikle hemen varl??? satmay?p fiyat?n?n yükselmesini beklerim.
15. Yat?r?m karar? verirken, fiyat hareketlili?i nedeniyle haftan?n ilk günü yerine son günü yapmaya özen gösteririm.
25. Yat?r?mlar?mda daha önce ba?ar?l? olmu? ki?ilerin yapm?? oldu?u yat?r?mlar?, kendi yat?r?m kararlar?mda da uygular?m.

ARABPSYCHOLOGY.COM